

Наталя ВОЄВУТКО,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет

ГЕНДЕРНОЧУТЛИВА МОВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЬСТВА

У Європейському Союзі питання гендерної рівності, спрямоване на подолання дискримінації у суспільстві за гендерним принципом, знайшло своє відображення у політиці недискримінації, яка реалізується також й у вигляді лінгвістичних рекомендацій.

Установи Європейського Союзу, ЮНЕСКО та Організації Об'єднаних Націй в останні роки вжили заходів щодо сприяння гендерній рівності в мовно-соціальному аспекті, включно з рекомендаціями та керівними принципами щодо ліквідації дискримінації жінок через практику використання мовного сексизму. Вони діють у всій Європі та розглядаються як спільні транснаціональні заяви держав-членів і країн-кандидатів, які повинні бути обов'язково інтегровані в національне законодавство держав-членів і запроваджені в планах дій Європейського Союзу, національних планах дій, партійних програмах і базових інституційних програмах [1, с. 85].

Під мовним сексизмом О. Мінченко розуміє дискримінацію за статтю в мові. Він вважає, що мовний сексизм можна спостерігати через:

- 1) гендерну асиметрію мови;
- 2) гендерні стереотипи;
- 3) «невидимість» жінок у мові. Гендерну асиметрію він трактує як нерівномірність відбиття в самій мові (лексиці, граматиці, усному мовленні) особливостей жінок і чоловіків.

Гендерними стереотипами називає узагальнені уявлення (переконання) про те, якими є і як поводяться особи різних гендерів (чоловіки і жінки), сформовані культурою та поширені в ній [1, с. 86].

На думку О. Синчак, запровадження мовної норми, яка забезпечує гендерну нейтральність професійного мовлення регулюють такі політичні інститути, як експертна група осіб, які укладають академічну граматику, словники та освітні програми для шкіл і університетів, самі освітні інституції, видавництва, які вибирають власну мовну політику, медіа [2, с. 130].

Саме гендерночутлива або недискримінаційна мова демонструє коректність по відношенню до людей з хворобами, з інвалідністю, невикористання зонтичних термінів по відношенню до людей різних етносів, віросповідань тощо, коли відсутні стереотипні узагальнення, сегрегація і поляризація за захищеними законом ознаками, поділ на «ми» і «вони» тощо.

Отже, в галузі освіти особливої актуальності набуває уведення до курсу підвищення кваліфікації вчительства такої дисципліни, яка може забезпечити обізнаність із практиками запобігання проявів мовного сексизма, питаннями стратегії нейтралізації андроцентричної мови вчительства, укладання підручників та інших навчально-методичних та наочних видань. Такою дисципліною може бути, наприклад, «гендерночутлива мова в освіті».

Список використаних джерел

1. Мінченко О. Мовний сексизм: стан і тенденції (теоретико-правовий аспект). *Правова система: теорія і практика*. Південноукраїнський правовий часопис. Ч.1. 2018. С. 84-87. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2018/4/part_1/23.pdf (дата звернення: 19.11.2020)
2. Синчак О. Гендерована освіта: як навчальні заклади перетворюють дітей у дівчат і хлопців. *Гендер для медій: Підручник і гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей*. Київ: Критика, 2017. С. 135-151.

Олена ГРЕЧАНОВСЬКА,

докторка педагогічних наук,
доцентка кафедри філософії та
гуманітарних наук,

Вінницький національний технічний
університет,

Олена ЛІЩУН,

методистка вищої категорії,
Вінницький державний центр естетичного
виховання учнів професійно-технічних
навчальних закладів

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФАХОВОМУ ЗРОСТАННІ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сучасні реформи в освіті, на даному етапі, вимагають від викладача безперервного удосконалення та професійного зростання, тобто, набуття нових компетентностей, знань, умінь та навичок. Адже впровадження інноваційних технологій та методів навчання, які впроваджуються сьогодні у вітчизняну освіту, потребують безперервного удосконалення знань викладачів. Інновації в освіті дуже часто розглядають, орієнтуючись лише на новітні комп'ютерні технології, і вважають, що це є найважливішим і що це є інновація для освіти, але, на нашу думку, це є помилкою. Звичайно, що освіта не може залишатися осторонь технічного прогресу (особливо в період пандемії) і новітні технології вносять корективи у педагогічні форми, методи, технології навчання, але

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ
ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

26–27 листопада 2020 року

Бердянськ – 2020

Друкується за рішенням вченої ради факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету
Протокол №4 від 30 листопада 2020 року

Редакційна колегія:

Коваль Людмила Вікторівна – декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету, докторка педагогічних наук, професорка, заслужений працівник освіти України.

Гура Тетяна Євгеніївна – докторка психологічних наук, професорка, проректорка з наукової роботи та міжнародної діяльності Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

Лісіна Лариса Олександрівна – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Крамаренко Алла Миколаївна – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової освіти факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Барбашова Ірина Анатоліївна – докторка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Ярошук Лілія Григорівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Сідорцова Світлана Олександрівна – старша лаборантка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти: матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції (26–27 листопада 2020 року., Бердянський державний педагогічний університет). Бердянськ, 2020. 358 с.

Відповідальність за зміст та достовірність інформації (тез) несуть автор(и).